

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 koi. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	5	Fel évre	8
Fel évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy óra	1
Egy óra	—	Egy óra	1
Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Politikai rovatvezető: **Dr. BOROSS LAJOS.**
 Felelős szerkesztő ideiglenesen: **SZÉKELY IMRE.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sz. 4 fillér.

A küzdelem felelőssége.

Debreczen, nov. 11.

A hónapok óta huzódó nemzeti nagy küzdelem megdöbbentő bizonyítékait produkálta a magyar nemzet ama szegénységének, melyben nagy arányú államférfiak tekintetében silylődik.

Az abszolutizmus, mint a gyámkodásnak az egész nemzetre ráterpeszkedő faja, természetes akadály a erős egyéniségek képződésének. Ez igazságnak legtipikusabb bizonyítéka maga Ausztria, melynek spanyol göggel telített császári háza mindig idegenből importált tehetségekkel operált.

Nálunk a gyámkodásnak ez a veszedelmes faja a 67-es kiegyezésig, de különösen a Tisza Kálmán fuziójáig csak hirtől volt ösmerős, de a gyakorlatban érvényesülni nem tudott. A vérszerződés megkötésétől el egészen a legújabb időkig a magyar nemzet megőrizte függetlenségét kifelé s a magyar társadalmi élet megőrizte szepölten tisztaságát befelé s a társadalmi élet tiszta légkörében, az önzetlen hazafiság ragyogó napjának sugárözönében születtek meg, izmosodtak, nőttek nagygyá, hatalmassá azok a kiváló egyéniségek, kik nemzetük élén haladva sem tulerövel, sem ármánnyal szemben nem ismertek csüggedést, kiknek eszökbe nem jutott kétségbe vonni nemzetüknek ősi szabadságuk megtartására elégséges erejét, kik biztak nemzetükben s bizalmukkal megmentették tulerövel szemben is a nemzet életét, megőrizték szabadságát s meg e nemzet csodás erejének ősi forrását, a jövőjébe vetett erős hitet.

Tisza Kálmán kezdte el kiölni belőlünk a hitet. A hitet önmagunkban, mikor az egyéni meggyőződést pénzén vásárolta, mikor a tudást csak egyéniség nélkül fogadta szolgálatába, a hitet az államférfiak politikai becsületében, mikor az elvek elárulásának gyalázatos sorozatát megnyitotta, a hitet a nemzet jövőjében, mikor az uralkodó ház idegen, ellenséges szellemének föltétlen érvényesülését biztosította a ma is uralkodó parlamenti többség megteremtésével.

A Tisza Kálmán hosszú kormányelnöksége a legteljesebb abszolutizmus uralkodása vol Magyarországon. Ez uralkodás szelleme meg-

mételyezte a nemzeti egész s a társadalmi szűkebb életet. A nemzeti szabadság nagy ideálja az egyszerű szűrés emberek becsületes lelkében huzta meg magát, a diplomás emberek csiszolt agya pedig versengve tört szolgálatába az egyén érdekeket istápoló hatalomnak s megalakult az egész országot behálózó politikai rablóbanda, elválasztott a politikai becsület az egyéni becsület fogalmától s létrejött a politikai gazemberek egy olyan hatalmas szövetsége, melynek célja a közszellem elaltatása volt, működésének eredménye pedig az osztrák elbizakodottság olyan pimasz megnyilatkozhatása, mint a milyenek a legutóbbi hónapokban tanui vagyunk.

Nem csoda hát, ha ilyen közszellem labrakapása mellett, a társadalmi és politikai élet emyire megfertőzött légkörében a magyar nemzet nem termelt olyan kiváló államtérfit, ki e válságos napokban a nemzet erejében vetett erős hittel elvállalná a megindított nemzeti küzdelem kéréhetetlen tovább folytatásának kockázatát, a kockázattal járó nagy felelősséget.

Pedig válságos időben, ha nincs aki a hatalom tulkapásaival szemben az ellentállással járó kockázatot elvállalná, aki a felelőség terhét hordozni merné, oly sülyedést jelent, melyen megállás nincs, csak megsemmisülés.

A Tisza István kormányelnöki programja a hónapok óta huzódó nemzeti küzdelem jogosságának negációja. A Tisza István szándéka a bécsi hatalom újabb becsapási kísérletének keresztül segítése. A Tisza István feladata erős kézzel ejteni csorbát a magyar alkotmányon. A Tisza István meggyőződése a nemzeti törekvésekkel szemben a golyó és az akasztófa alkalmazásának jogosultsága. Tisza István maga édesapjának Tisza Kálmánnak második hamisítatlan kiadása. Tisza Istvánnal szemben tehát a küzdelem feladása nemcsak indokolatlan, de határozottan áruló lépés volna a nemzettel szemben. A nemzettel szemben, melynek mind szélesebb rétegeiben terjed a tisztító tűz, az erős, törhetlen meggyőződés, hogy a megindult küzdelmet feladnunk nem szabad, mert a küzdelem feladása a bécsi politika föltétlen diadalát jelentené, a küzdelem feladása néptörzsi mivoltunk pe-

csétje volna, a nemzettel szemben, mely a maga egészében jelentkezik immár a küzdelem folytatásával járó kockázat s a kockázattal kapcsolatos felelőség elvállalására.

Nincs vezető államférfiaink között kimagasló alak, ki a küzdelem kockázatának felelőségét magára vállalná, hát magára vállalja azt a nemzetegész. Felveszi a harcot Bécs s végrehajtó közegei, Tisza s talán a még jövőendő erősebb kezű császári biztosok ellen is s viseli a harcz következményeit. Viseli, mert Tisza István higgadt czimborái nem értik azt, a mit a szűrben járó egyszerű emberek becsületes lelke, egyenes járatu esze tisztán lát, hogy ezt a harcot meg kell tt kezdeni, tovább kell folytatni s győzelmesen be is kell fejezni azt, mert ez nem csak nemzeti becsületünknek, de nemzeti létünknek kérdése már.

És a Kossuth-párt joggal hivatkozik arra, hogy határozata a küzdelem tovább folytatása mellett a nemzet határozata. A Kossuth-párt akarata a nemzet akarata s a párt felelőssége a nemzeté.

És az egységes nemzeti akarattal, az egyetemes nemzeti felelőséggel folytatott harczban sem erőszak, sem ármány békét nem terem, a harcot állja a nemzet, nyugodtan várja következményeit s bizik erejében, hogy a jogaira támadt osztrák katonai gögöt megtöri!

Dr. Boross Lajos.

Politika.

Az ugrai mandátum. Nagy a kavardás az ugrai kerületben, Gróf Tisza Istvánnak miniszterelnökké történt kinevezése folytán le kellett mondani a mandátumáról. Megindult a hajsza a miniszterelnök újra megválasztása érdekében.

Mihelyt megkapták a képviselőházi elnök értesítését a lemondásról Tisza jóbarátai közül azonnal lerándultak egy páran, hogy a kerületet már eleve preparálják. Budapestről odautaztak Gajári Ödön, báró Feilitseh Artur, Telegdi József, Halász Zsigmond és Papp Géza képviselők s Nagyváradról is kimentek többen, hogy a megválasztói körül érdemeket szerezzenek. Ugy tudják Biharban, hogy Tisza István nem szokott megfeleledkezni a jó embereiről, nem csoda tehát, ha egyesek már a miniszterelnöksége első napjaiban a jóemberek kategóriájába iparkodnak belejutni.

Hanem ezeknek az uraknak emlékeztetés lesz a kirándulások vasárnap délelőtt még csak rendben ment minden. Fényes villásreggeli volt Nagy-Bölyny József szilvai kastélyában s onnan indultak meg a jó emberek a kerület meghódítására. Ugrán a község háza előtt vagy nyolczvan ember kiállt a jelöltet a gróf Tisza István — lemondó levele felolvasása után. — Volt egy pár ajánló beszéd is, mintha gróf Tisza Istvánnak arra szüksége lenne (?) vagy az segítene valamit. Szakálban és Homorogon is megtörtént 100-120 ember jelenlétében a jelölés és itt ismét beszéltek nehányan. Komádiban már benrekedt a kortes képviselőben a beszéd. A szónok emelvényt körülfogta a nép és szóhoz sem engedték jutni Markovits Antalt meg a többieket. A kínos epizód kellemetlen emlékekkel telték nyugalomra, de lefekvés előtt elküldték még Tisza Istvánnak a sürgőnyt, hogy „határtalan tiszteletükről és szeretetükről” biztosítják a választók és hogy „fényes, biztos és lelkes lesz a győzelem.” Hétfőn még inkább szaporodtak a zajos epizódok s a képviselők nem a legkellemesebb emlékekkel utaztak vissza Budapestre. Szerencsére az ellenzék még nem is állított jelöltet s így nem mondhatják rá a kínos fogadtatásokra, hogy azok czenirozva lettek. — A hangulatra azonban rendkívül jellemző s ha a jelek nem esznek Tisza István is úgy fog járni, mint édes apja, aki tudvalevőleg szintén miniszterelnök korában bukott meg Ugrán. A választás — mint a megyei központi választmány tegnap megállapította — november 25-én lesz. Választási elnök Wallner Ödön, küldöttségi elnök Keszthelyi Zoltán.

Küzdelem a parlamenten kívül.

Irta: Nagy István kémeri ref. lelkész.

A mint láttuk és a mint tudjuk, nemcsak nemzeti jogaink összeségét, de egyetlen nemzeti természetes jogunkat, nyelvünk használatát sem tudjuk kivívni egyszerre

még ott sem, a hol könnyebb, t. i. az országgyűlésen. Apró részletekbe osztva 57 év alatt vagy 7 országgyűlés nyerhette meg a magyar nyelv bevonulásának teljes diadalát.

Hogy e nemzeti nyelv a hadseregbe is bevonuljon, ezzel megteremtessék a magyar hadsereg, ettől Bécsben bizonynyal jobban fázna, mint mikor az országházba akarták azt bevinni a rendek, mert e buta osztrák katona népség képtelen annak az igazságnak a megértésére, a melyet Wessprém és Győrmege követői már az 1825-27 országgyűlésen hangoztattak, mely szerint sokszorosan fokozza a magyar katona vitézségét, harci kedvét, ha édes anyai nyelven vezényelik, viszik tűzbe, ez pedig a közös védelemben is fontos tényező. Ellenben hogy a magyar nemzetnek nemzeti hadserege legyen, ez egyszerűen a lét kérdése.

A tehetetlen dühtől, nemzeti szegénységtől, fájdalomtól ököbe szorul a magyar ember keze annak hallatára, hogy az erdélyi oláh ezredekben oláhu oktatnak, természetesen ezekben van oláh tiszt elég, az ide sorozott magyar fiúnak a mellett hogy ha nem tud, meg kell tanulnia oláhu, látnia kell, hogy saját hazájában magyarul beszélni nem szabad a katonaságnál, de oláhu már lehet.

Mikor meg a magyar fiut — mint nem rég Szegeden — tulajdon vérei ellen vezénylik, a lehellet fennakad, a szív verése eláll bennünk, vajjon lő-e a magyar katona apjára, anyjára, testvérjére, barátjára, osztrák tisztnek, hóhérok parancsára?

Es milyen leverő banat az, melylyel gondolhatunk egy nagy független, szabad nemzetre, mint a francia, mely annyi büszkeséggel tekint az ő kényeztetett nemzeti hadseregére, avagy a nagynémet nemzetre, mely olyan nyugodt méltósággal érzi magát egynek az ő hatalmas, egységes nemzeti hadseregével. De fájó irigységgel nézhetjük egy tizedrangú Balkán állam boldogságát, melyben a hadseregnek ott él lelkében természetes hivatásának a tudata.

Magyarországon még a nemzeti hadse-

reg magvát képezni hivatott honvédség tagjai sem a mi fiaink, tisztjeik tüntetve beszélnek németül, osztráku éreznek és gondolkodnak; kebeléből a honvédségnek ki van irtva, számüzve van minden hazafias eszmé, kegyelet, melyért a polgárság lelkesül, a mi ennek szent, annak gyűlöletes; amit ez boldogan ünnepel, annak el van tiltva még szólni is róla, természetes, hogy a rá gondolat is kiirtották belőle, hogy egy nemzetnek hadserege ne ünnepelhesse együtt a polgársággal a nemzet legdicőségesebb multját, annak bajnokait, szabadság hőseit, de gyűlölnie kelljen azokat és lelkesülnie, ünnepelnie olyanokért, kik a nemzetnek hőhőrei voltak, elszakadni szívből, érzésben a nemzettől az ő fiainak, mert a hadsereg nem a nemzeté, hanem egyetlen emberé, a legfőbb hadurá, ez pedig nem egy a nemzettel, nincs ennel szomorubb élet e föld kerékességén!

De a nemzeti erőnek ezt is jóvá kell tenni, addig a küzdelemnek megszűnni, sőt lankadni sem szabad, míg nemzeti hadsereget, függetlenségünk e legfőbb biztosítékát nem teremtünk. Hanem ez nem megy egyszerre és nem egyedül az országgyűlésen megy véghez. Sőt ha az országgyűlési függetlenségi párt az adott „engedményekkel” megelégedve a harcot, a nemzeti üdvös munka folytatása érdekében felfüggeszti, én nem ütődöm meg rajta, (De én igen. Szerk.) azt mondom: ez egyelőre elég, csak nem szabad felednünk, hogy nem minden és nem örökre elég. A harcot majd újra felvesszük, (Most folytatjuk. Szerk.) mint őseink, minden nemzeti jogainkért. De addig e nemzetet erősíteni, előkészíteni kell, hogy milliók legyenek, a kire a nagy harczban, talán végelszámolásban támaszkodni lehessen.

Hogy miben álljon a nemzet erősítése, annak minden részletére egy rövid cikkben természetesen ki nem terjeszkedhetünk; de a gondolatkörhöz, amit e két cikkben fejtegetek, nem is tartozik. Az én lelkem előtt első sorban nemzetünk függetlensége lebeg, mert én át vagyok hatva attól a meggyőződéstől, hogy egy nemzet vagy szabad, füg-

A bünök földje.

Irta: Octave Mirbeau.

Motteau a következőket mondotta az elnököknek:

— Elnök ur! . . . Hallotta ezeket az embereket, a derék szomszédokat s az én kedves jó barátomat? Egy cseppet sem ki-méltek! jól tettek! . . . Bezzeg másképpen bántak velem, amíg Boulaie-Blancheban voltam, amikor még nem kellett a zsandártól tartanom, ha kedvem szottyant, hogy rajuk eresszem a puskám golyóit! Nem szerettek, az már igaz, de volt rá gondjuk, hogy gyűlölségüket eltitkolják előlem. Tudták a bitangok, hogy Motteauval nem lehet tréfálni. Ma ők az urak. Mahen, a felszemű aki az imént vallott, azt mondta, hogy gyilkos s tolvaj vagyok, ő sem különb ember mint én. Tavaly ő tette el láb alól Blondét, az őrt Gravoirban. Ne is tagadd, te czudar! Együtt voltunk . . . Léger, a pupos Léger, aki úgy beszélt, mint egy bünbáló, rabolta ki a pontilloni templomot. Nem lesz olyan alávaló, hogy le merje tagadni! Ugy-e, így volt Léger? Elnök ur bizonyára nem tudja ki tekerte ki az öreg Japuino-t nyakát, ami-

kor a feuleti vásárról hazatért. Akkortajban letartóztattak mindenkit, aki ellen a legkisebb gyanu merült fel, de a gyilkost még sem tudták elesipni. Pedig itt áll az elnök ur előtt. Sorel aki az imént azt mondta rám, hogy a leghirhedtebb haramia vagyok ez országban.

Mi, öreg pajtás? Ugy-e, nem tudsz meghazudtolni? Nézz meg ezeket elnök ur! Ugy-e már megcsappant a kedvetek, miért eresztitek le egyszerre a fejeteket, mintha az orrotok vérezne? Ugy-e, elsapadtok s most belátjátok, hogy Motteauval nem lehet egykönnyen elbánni. Azt akartátok, hogy megszabaduljatok tőlem, pedig pajtásaim, valamennyiünknyaka a guillotín alá fog kerülni. Azt hiszem! . . .

Elnök ur! Amit most elmondtam, szóról-szóra igaz. Ez már így van. Valamennyin ilyenek vagyunk boulaie blancheiek. Két mériföldnyire tőlünk nem találni egy talpalatnyi termőföldet, csupa gaz, bogános, apró cserje minden, odébb meg homok és kő. Ha talál is az ember egy fatörzset, olyan törpe, hogy kívágni sem érdemes. Hát most hogyan boldoguljon a szegény ember ilyen vidéken? Talán a segélyalaphoz fo-

lyamodjon? Csalás az egész intézmény. Az ember rászorul az erdőre. Néha jó fogást lehet ott csinálni, de van idő, amikor ugyancsak felkopik az ember álla! Azután, ha rajtakapják az embert, úgy lecsukják, hogy elmegy a kedve az erdőtől. Hát most mondja meg az elnök ur, mit csinálna a mi helyünkön?

Ha valaki azt mondja: Boulaie-Blancheból való vagyok annyit jelent, mintha azt mondaná, hogy a pokolból jöttem. Hát mit csináljon az ember? Éhen nem veszhet — lop! És ha az ember egyszer már lopásra adja magát, gyilkol is, az már így van minálunk. Ezeket csak azért mondom el az elnök urnak, hogy tájékozassa magát a boulaie-blancheiakról.

A hatóságok felelősek mindenért; annyit sem törődnek velünk, mint a veszett kutyaival; úgy kerünek bennünket, mint a kolerásokat!

Most rátérek a dologra.

Ép egy év előtt házassodtam meg. A feleségem egyszer csak azzal lepott meg, hogy nemsokára gyermekünk születik. Mondhatom, bosszankodtam. Az ember maga sem tud megélni, miből tápláljuk a gyermeket? Még

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hu utos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza** után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg, alanti cseggel legyen ellátva: **F. HOFFMANN LA ROCHE & Co.** vegyészeti gyár **BASEL** (Svájcz)

getlen, vagy nem nemzet többé; tehát ha a magyar mint nemzet élni akar, függetlenségét minden irányban ki kell vinnia, biztosítania. Ehez kell nemzetünket fokozatosan és rendszeresen előkészíteni, megerősíteni — úgy hogy először a függetlenség szeretetét nemzetünk mind szélesebb rétegeiben ébresszük föl, másodsor a kikben az eddig is megvolt: tegyük azt öntudatossá, munkássá, szívóssá, kitartóvá, egy-egy alkalommal felfellobbanószalmalángbólörökké égő, melegítő és eltető erős tüzzé; tegyük a függetlenség vágyát nemzetünk faiban meggyőződéssé, azon tudattá, hogy e nélkül nincs valódi hazaszeretet.

A „Debreczen“ a szegedi merénylet és a kiszolgált katonák visszatartása alkalmából szózatot intézett a magyar fiukhoz, figyelemre, hogy ők is magyarok. Na hát ez egy tény, amire gondolok nemzetünk előkészítésénél. Ha nekünk jogainkért, függetlenségünkért vivandó harcainkban saját fiainkra nem lehet számítani, mert azok saját véreik ellen, telketlen zsoldosok módjára cselekednek: úgy elvagyunk veszve. Intézenek hát koronként ott az Alföldön a függetlenségi lapok szózatokat az apákhoz, magyar anyákhoz, a leendő katonákhoz; az értelmes alföldi nép olvas már lapokat mindenféle. Otsák be a szülőknek és a leendő katonáknak a szívébe az engesztelhetetlen gyűlöletet elnyomóink ellen és a törhetetlen hazafias kötelességerzetet, mely válságos időben sugja meg annak a katonának, hogy fegyvereit ki ellen kelljen fordítania.

Második erősségünk, függetlenségünk támasza, biztosítéka a polgárság az Alföldön. Hajdan a nemesség volt a nemzet ereje, gerince. Ma ez elpusztult, kivesszett, tönkrement; ma az u. n. dzsentrí csak teher a nemzetnek, mert elkoldusodva csak konzerv és a megyében a kenyérért tűzön-vízen támogatója bármely hatalomnak. E helyett kialakult a nemzet nagy erősségévé a színmagyar népből és a független hivatalokban élő tanult elemekből (ügyvédek, orvosok, lelkészek stb.) álló polgárság, melynek tiszta honszerelmét kapaszkodás, meggyőződés, másféle alacsony czélok el nem homályosítják, meg nem törlik. Ezt az elemet kell erősíteni, megszilárdítani ott az Alföldön; ott még lehet. Erdélyben nem.

meg sem született, már is gyűlöltém gyermekemet, hogy kész lettem volna megfojtani. Az asszony is úgy gondolkozott. Majd elintézi ő, mondotta, csak bizzam rá: van a faluban egy vén boszorkány, aki ért az ilyesmihöz.

Egy éjjel cserkészni mentem az erdőbe. Szerencsére le is puffantottam egy őzbakot. Felkötöttem a vállamra s ballagtam haza felé, örültem, mert az embert nem minden éjjel éri ilyen szerencse. Három óra lehetett, amikor hazaérkeztem. A szobában még égett a lámpa. Kopogtatok az ajtón, nem nyitják ki. Meg egyszer kopogok. A mikor beléptem, feleségem olyan fehér volt, mint a fal.

Ledobom az őzbakot, — ránézek az asszonyra s kérdem tőle, — mi történt.

— Megszületett a gyermek — válaszolt halkan.

— Él?

— Nem, meghalt.

Nem szóltam egy szót sem. Magamhoz vettem. Leakasztottam a fegyveremet s megindultam az erdő felé. Elhiheti elnök ur, de meg is merek rá esküdni, hogy máig se udom, leány volt-e, vagy fiu?

Itt nemcsak a falusi nép gyenge erkölcsben, felvilágosodottságban, de Szilágy-megyét nem számítva, az egész Erdélyben alig 2-3 városnak (Marosvásárhely, Torda, talán még Nagy-Enyed) van független értelmű erős polgárság. Ismét mondom: függetlenségünk biztosítéka az Alföld népében van. Ez a második tény.

Még van, illetőleg teremtenünk kell egyet. A jog nélküli munkás osztályt. Méréhetetlen erő van ebben. A mennyi erőt adott nemzetünknek a jobbágyok felszabadítása, annyival gyarapodunk, erősödünk a most polgarjogok nélkül, kötelességgel élő százazreknek jogokban reszeltetése által. És én, a ki soha sem tudom azt megérteni, miképen lehet egy társadalom, állam úgy berendezve, hogy polgarainak vállaira kötelességeket rak, véret elfogadja, de állampolgári jogokat tőle elveszi, én kimondhatatlan örömmel olvastam B e n e d e k országgyűlési képviselő beszédéből, hogy az országos függetlenségi part az áltaiános titkos szavazó jogot felvette programjába. Helyes! Jogot a népnek, az arra méltóknak! És meglesz a nemzeti hadsereg, állami függetlenségünk!

Meggyalázott Kossuth-szobor.

Nagyatádi merénylet.

Saját tudósítónktól.

Megdöbentő hírt kaptunk Nagy-Atádról; az ottani Kossuth szobor ellen szentsegtelen kezek merényletet követtek el. Bemocsokolták, megcsontították a szobrot. Hogy kik az elvetemült merénylők, mi volt a gyalázatos tettük célja, eddig nem sikerült megtudni.

A megdöbentő eseményről tudósítónk a következőkben számol be:

A nagyatádi Kossuth szobrot két héttel ezelőtt leplezték le. Chernel Gyula, a kerület képviselője, a saját költségén állította föl a szobrot. A leplezési ünnepélyen ott volt Kossuth Ferenc is és számos füg-

Senkivel sem találkoztam olyan utakon mentem, ahol alig járt emberfia.

La Fontaine felé irányítottam lépteimet. Benn a rengetegben egy kőbánya van, amelyet évtizedek óta nem használnak. Apróbozót nötte be a kiásott talajt. Ott szoktam elrejtteni a puskámat, ha nagyon szorítanak a zsoldárok. Ki az ördög járhat ezen az elhagyott helyen? Még a falubeliek is elkerülik ezt a vidéket, azt mondják gonosz szellemek járnak ott. Nem kellett attól tartanom, hogy valaki észrevesz. Szépen letettem a gyereket egy üregbe s azután ballagtam visszafelé. Alig haladtam száz lépést, észrevettem, hogy valaki követ, mintha farkas kullogott volna utánam. Az alak osonva, halkan kuszott felém. Amikor megálltam, ő is állva maradt.

— Hé, ki vagy? — kiáltottam rá. — Szólj, ha ember vagy, mert lövök! — Te vagy az Motteau? — szólt most egy hang. — Én vagyok Mahen és tudd meg, hogy még mindig van egy golyó a puskámban a kiváncsiak számára! — Ne gondoldj semmi rosszat, pajtás. A hálókat néztem meg, rendben vannak e?

Tudod pajtás, — szólt azután henczegeve, nemcsak az özek bögnék, ha az

getlenségi képviselő. Azóta a község díszé a szobor és a nép gyakran elzarándokol hozzá.

Elképzelhető tehát az a megdöbbenés, amely az egész várost elfogta, amikor tegnap reggel arra ébredtek, hogy a Kossuth-szobor meg van gyalázva. meg van csontkítva. Az alávaló merényletet hajnali öt órakor követték el, még pedig aképen, hogy a talapzatot kénsavval leöntötték. A maró folyadék át is ette a terméskőből készült talapzatot, úgy, hogy a szobor most összevissza van lyukasztva. Mikor a hír köztudomásúvá lett, nagy konsternáció támadt a városban.

Százával gyülekezett a nép a szoborhoz és könnyezve nézte a pusztítást.

A hatóságok menten megindították a vizsgálatot, hogy a vakmerő kiletét kikutasak. Eddig nem is sejtik, hogy ki lehetett az illető.

A nép körében igen nagy az elkese-redés.

A hadnagy regénye.

(Egy kis garnizon.)

Megemlékeztünk már Bilze Frigyes hadnagy nagy szenzációt keltett könyvéről: az „Egy kis garnizonból“ című regényéről. Egy határszéli helyőrség erkölcsi vannak itt letűstve oly eleven tollal és annyi igazsággal, hogy a hadnagyot a hadbírószék elé küldték.

Tegnap kezdődött a tárgyalás Meizben. Érdekes, hogy a könyv néhány héttel előbb jelent meg, mint ahogy azt az írója tervezte és ennek a körülménynek köszönheti, hogy a vádlottak padjára kerül. Bilze, ugyanis leköszönt a tiszti rangjáról, de akkor, amikor a könyv megjelent, még sem fogadtak el a lemondását és így még felelnie kell a tartalmáért.

A könyv a tizenhatodik hadtest tisztjeinek a léha, erkölestelen módját írja le

ember meggyilkolja őket, hanem a gyáva kutyák is, mint te vagy: — lekaptam a fegyvert, de Isten tudja miért, nem löttem le a nyomorultat. Masnap már elcsípték a zsoldárok.

Most pedig elnök ur hallgasson rám. Harmincz ház van összevissza Boulaie-Blancheban, mindegyik házban lakik egy házaspár. Megolvasta valaha elnök ur, hány gyermek van ebben a harmincz — házban?

Három összesen. A többit megfojtották, elásták, ledobták a kőbányába. Küldesse oda elnök ur a zsoldárokat, aztán kutassák át a bokrokat, nézzék meg az elhagyott kavicsbányákat, több gyermek csontját találják meg ott, mint egy nagy város temetőjében! Járja sorra elnök ur ezt a harmincz házat s kérdezzék meg a lakóktól, hogy hová tették a gyermekeket? Hallgassa ki Mahent, Légert, Soreit, meg a többieket... No, Mahen, most láthatod, hogy nemcsak az özek bögnék, ha meggyilkoljuk őket, hanem a gyáva kutyák is remegnek...

meglepő realizmussal. Elmondja, hogy az ezredes egy közönséges, gyáva, házasságtörő fráter. Viszonya van egy kapitány feleségével és az ezred tulajdonképpeni parancsnoka nem ő, hanem az az asszony. Jaj annak a tisztnek, aki a kapitányne haragját magára vonta. Egy szót szól az ezredesnek és az illető hallatlan üldözéseknek van kitéve. Ez a nő gyakran megtette azt is, hogy bement a kaszárnyába és csupa perverzitásból végigkorbácsolta a legénységet. Maga a kapitány egy időta, akit végül a feleségének egyik szeretője agyonlő.

A többi tisztnek is kompromittáló módon vannak beállítva. Az egyik család, a másik sikkasztó, a harmadik szószegő és így tovább.

Az altisztek sem különbek. Kínózzák, üldözik a legénységet, a zsoldot elsikkasztják. Mindennek azután az a következménye — konkludál a szerző, — hogy a katonák csapatostul szöknek meg, vagy pedig, ha leszolgálgják az idejüket, átpártolnak a szociálistákhoz.

A pörben még ítélelhozatalra nem került a sor.

Tisza törvénytelen rendelete és a rendkívüli közgyűlés.

(Teljes tanácsülés.)

Nov. 11.

Debreczen város törvényhatósága — mint ösmeretes — kimondotta, hogy az önként befizetni kívánt adókat sem fogadja el. Ezt a határozatot Hédeváry volt belügyminiszter megsemmisítette. A polgármester a megsemmisítő határozat ellen a főispán utján felírt a belügyminiszterhez, tudomására hozván, hogy megsemmisítő rendeletét törvénytelennek tekinti és utasításait nem hajtja végre, ragaszkodik a közgyűlés határozatához.

Az új belügyminiszter Tisza István gróf — mint azt tegnap megírtuk — első erőszakos és törvénytelen ténykedése volt az a rendelet, melyet ez ügyben hétfőn a főispánhoz intézett. Tudomására hozza, hogy Debreczen törvényhatóságának az önkéntes adófizetés befizetésének megtagadására vonatkozó határozatát ő is megsemmisíti, a polgármester feliratát nem veszi tudomásul és felhívja a főispánt, intézkedjék, hogy a polgármester utasítsa az adóhivatalt az adók elfogadására.

Tisza törvénytelen és erőszakos rendeletét rendkívüli közgyűlés elé viszik.

A rendkívüli közgyűlés e hó 13-án péntek délután 3 és fél órakor lesz.

A belügyminiszter ezen újabb rendelete különben egyenesen ellenkezik az 1886. év XXI. t.-cz.-kel. Az erőszakos rendelettel most a közgyűlésnek kell foglalkozni.

A városi tanács ma délelőtt Kovács József polgármester elnöklésével teljes tanács ülést tartott, melyen megállapították, hogy a rendkívüli közgyűlést 13-án péntek délután 3 és fél órára hívják egybe.

Egyideűleg a tanács a felől is

tárgyalt, hogy milyen javaslattal áll a közgyűlés elé Tisza törvénytelen rendeletével szemben.

A tanács végeredményében ezáltal ismét azt a hazafias határozatot hozta, hogy javasolja a közgyűlésnek, Tisza törvénytelen rendeletével szemben is tartsa fenn az önkéntes adófizetések elfogadására vonatkozó előbb hozott megtagadó határozatát.

A közgyűlésnek ez az ellentállási joga a törvényben gyökeredzik és ha ezt a határozatot is megsemmisítené Tisza és rendelkezésének nem lenne eleget a polgármester, következnek Tisza erőszakossága, hogy rendeletének törvény ellenére is érvényt szerezzen.

NAPI HIREK.

Szélhámos katona.

nov. 10.

Napok óta egy szélhámos katona járja be Debreczen vendéglőit s kávéházait s mindenféle koholt mesékkal keltve magára iránt szánalmat, a jószívű kávéosoktól, vendégektől szép összegű pénzt esal ki.

Figyelmeztetjük a közönséget, de különösen a vendéglősöket, kávéosokat, hogy óvakodjanak a szélhámos katonától, a kinek nevét nem tudhatni, miután hol ennek, hol annak adja ki magát, de leggyakrabban egyik hajduböszörményi korecsmáros fiának.

Ma mint ménos huszár, másnap már mint közös huszár jelen meg s rendszeresen azt a mesét adja elő, hogy egy 7 koronás utalványt elveszített a katonai kórházból jövet s ha nem tudja kifizetni, akkor katonáéknál nem ismernek vele szemben irgalmat s ki tudja milyen szigorú büntetéssel sújtják.

Pedig ő így is alig bírja elviselni a katonáéleletet, miután iskolákat végzett ember s véletlen, szerencsétlen körülmények miatt lett közönséges, hároméves katona.

Eddig ezzel a mesével már többeket becsapott. A rendőrség megindította ebben az ügyben a vizsgálatot.

Távirat Rigó Ferencznek.

Rigó Ferencze, a bihari kerület sarkantyus szittya követé a diesőség, hogy az ő mondása amivel Hédeváryt a parlamentből bucsuztatta, olyan emlékezetes, akár a nagy Széchenyi szava: „Magyarország nem volt, hanem lesz.” A függetlenségi párt úgy látszik azt tartja, hogy Rigó uram éféle szónoklatára újból szükség lesz. A párt típusai most is a harcban bizakodnak és a hétfői értekezletre buzgón telegrafáltak össze a párthíveket. A többek között Rigó Ferencznek a következő táviratot küldötték:

„Hétfőn okvetlenül jöjj föl. Te vagy legalább hivatva, hogy Tisza Istvánnak is tolmácsold pártunk üzenetét.”

Öngyilkos korecsmáros.

Hajdu-Hadhaz tipikus alakja volt Kanda Gabor korecsmáros. Valamikor jobb időkben élt, de ebben a filoxerás, peronoszporás időben kezdett rosszul menni az üzlet s az

50 éven jóval felül levő öreg ember el is betegeskedett. Megunta az életet s régen rebesgeti, hogy öngyilkos lesz. Tegnap azután szavának állott s a padláson föbe lőtte magát. Mire tettét észrevettek már halott volt.

A főkapitányságról

Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány, — mint részvétellel értesülünk súlyos betegen fekszik lakásán s nem folytathatja hivatalos működését. Mig felgyógyul Végh Gyula főkapitányság helyettes fogja hivatalában helyettesíteni.

Könyörtelen szívé a pa.

Csendom János h.-szoboszlói földmives embert egyáltalán nem lehet odaállítani az apai szeretet példányképe. Sőt tegnap két kiskorú gyermekét Esztert és Margitot elverte hazulról, egészen úgy, mint a mesébeli mostohák szoktak. Egy kis batyut adott oda mindenkinek, egy darab kenyeret nyomva a kezükbe. Azután kijelentette, hogy le is ut, fel is ut, menjenek kenyeret keresni, mert ő tudni sem akar róluk többet. A két kis szegény gyereket, akiknek az anyjuk Debreczenben szolgál, miután Gendon szintén elűzte a házatól, úgy találták meg a hideg éjszakában az utczán kóborogva. A rendőrség vette gondjaiba további intézkedésig.

Levágta a haragosa karját.

Régi haragosok voltak Kólya Lajos és Retek Márton szentjebbi gazdaemberek. A nyáron egy buzaöldön arattak és ekkor Kólyában feltámadt az elfojtott indulat. Hátulról közeledett Retekhez és kaszával a szó legszorosabb értelmében levágta a Retek karját, a ki örökre nyomorék maradt. A kir. törvényszék tegnap Milye Gyula elnöklete alatt két évre ítélte Kólya Lajost, mely ítélet ellen az ügyész és a vádlott fellebbezést jelentettek be.

Tolvaj kéregető.

Özv. Berger Henrikné Fischbein Fanni urasszony Széchenyi utca 17. sz. alatti lakásáról elveszett egy ezüst ezukortartó. A rendőrség megindítván ez ügyben a vizsgálatot a tegnap este történt lopás tettesét Dobos rendőrbiztos ma reggelre már kinyomozta. Kiderítette ugyanis, hogy a tolvajlást Hager Mendel felsővidéki születésű fiu követte el, aki egyik helybeli zálogházban zálogosította el az értékes ezüst tárgyat. Hager, aki keresztül-kasul kóborogja az országot könyöradományt gyűjteni ment be Bergerné lakására s miután a szobában senkit sem talált, felhasználta a kedvező alkalmat.

Adományokat gyűjtő iskolásgyermek.

A rendőrségre több feljelentés érkezett, hogy város felekezeti iskolának növendékei közül számosan jótékony adományokat gyűjtenek iskolai célokra. Ez eddig rendén volna, mert hiába nyomoruságos tanügyi viszonyainkra rá fér egy kis segítség. De erősen kifogásolható dolog az, hogy a kis iskolás gyermekek hatósági engedély nélkül gyűjtenek, ami törvények értelmében egyáltalán nem engedhető meg. Végh Gyula rendőrfőkapitányhelyettes épen ezért át is irt ma valamennyi iskolászekhez, a mely elnökségét felszólítja, hogy a gyermekek részére, ha azokat gyűjtéssel bízzák meg, hatósági bizonylatok szereztessenek.

A rendőrfőkapitányság felhívása.

A rendőrfőkapitányság ez uton értesíti a város közönségét, hogy a vakokat gyámolító országos egyesület megbizottja Halász Dávid, a folyó évi november hó 12, 13 és 14-én, itt Debreczenben a perselyek felbon-tása végett meg fog jelenni. Felkéretik a közönség, hogy a humanus intézmény érde-kében fogadja az érkezőt jóakarattal támoga-tásával. Debreczen, 1903. november hó 7-én Debreczen szabad kir. város rendőr-főkapitánysága.

Gazdatisztek vándorgyűlése városunkban.

Az új gazdatiszti törvény erősen meg-nygatta a nem okleveles gazdatisztek ekzis-tenenciáját. Ennek a törvénynek a sérelmeit minden törvényes eszközzel hatálytalanná akarják tenni az érdekeltek, — s így a Nem Okleveles Gazdatisztek Országos Egyesülete nevében Szluha István orsz. képviselő, mint az egyesület alelnöke gyulést hitt össze vá-rosunkba is (a városhaza tanácstermébe) nov. 15 ének d. e. 10 órájára, hogy a me-gyénkbeli érdekeltek is csatlakozhassanak az országos mozgalomhoz, mely a jelzett sérelmek orvoslását tűzte ki célul. Megyénk nem okleveles gazdatiszti lapunk útján is felhivatnak a kiválóan fontos tárgyú vándor-gyűlésen való megjelenésre.

A szegedi utról.

A szegedi zarándekesapat vezetősége, miután letette a legigazabb magyar, Kos-suth szobrara a főiskolai ifjuság s Deb-reczen város polgársága hazafias érzetéből font koszoruját, nem mulaszthatja el, hogy ezuton is köszönetet ne mondjon azoknak, kik hozzá járultak a koszoru költségeinek fedezéséhez. Osvath Sándor 5 kor. Márk Endre 4 kor. Fábian Gábor 1 kor. Kom-lóssy Imre 1 kor. Szendi Imre 1 kor. id. Bányay István 1 kor. B. Nagy János 1 kor. Függetlenségi kör 5 kor. Var-sányi Imre 1 kor. Kertész Mihály 1 kor. Szilágyi István 60 fill. Pongor Ambrus 40 fill. Herczeg János 1 kor. Kertész István 1 kor. Szücs Istvánné 1 kor., Öry Mihály 2 kor. N. N. 1 kor., egy polgár asszony 1 kor., Kovács Lajos 1 kor., id. Kertész István 1 kor., Tóth Gergely 1 kor., Dr. Király Pé-ter 1 kor., Bézy Sándor 20 fill., Szikszai Szabó László 10 kor., Köszönettel kell to-vábbá megemlékeznünk Bosznay István helybeli kereskedő urról és összes személy-zetéről, kik nemes aldozatkésztséggel járul-tak hozzá az eszme megvalósításához; to-vábbá Jánossy Zoltán lelkész urról, Szabó József kollegiumi gazdáról, s Bán Kálmán helybeli kereskedőről, kik az ut költségeinek fedezéséhez járultak hozzá. Adja a magya-rok istene, hogy az a mag, melyet a lelkes kis csapat fáradságos útjában elhintett a lelkesült keblekbe, keljen ki s növekedjék fel a nemzeti önértet büszke, terebélyes fájává, melyet semmi vihar le nem dönthet, sőt csak erősebbé teszen, adja isten, hogy a lelkesedés, melyet e lelkes kis csapat keltett, mind hatalmasabban és hatalmasabban lángoljon fel s legyen vezérlő csillag az igazán szabad, független Magyarország meg-valósulására. Debreczen város polgársága s diáksága pedig őrizze meg alkuvást nem tűrő, enyedetlen, forró hazaszeretetét, mely e város s ez ősi collegium felett örökség-képen lebeg. Kelt Debreczen, 1903. nov. 9. Harsányi Pál senior elnök. Erdei Károly, Baja Mihály, H. Kis Pál és Tóth Endre intéző biz. tagok.

Adományok.

A siketnémák javára újabban adakoz-tak: Miskolczy Jenő 2 kor., Németh István, Vass Gyula, Tarpay Béla, Péchy Kálmán, Horváth István, Weisz Gyula, Tóbiás István,

Kölbey Antal, Mattyasovszky István Oláh József 1—1 k., Dicsőffy József lelkész ren-des tagsági díján kívül 6 k., Csaputczai leány-skola III. osztálya 2 k. 26 fillért, Kis András tanító 2 k., róm. kath. fiuskola I. osztálya 1 k. 79 f., Nadházy Béni (Szovat) 6 k., Egy toasztozó ur 1 k., Trnca Gottlieb 4 k., Ko-vács József polgármester. Kovács Jozsefné urasszony, Izraelita hitközség, Lőfkovics Arthur, Lőfkovics Arthurne urasszony, dr. Veress Menyhért (.H-Böszörmény). Hajdu-Hadház községe, Ágost. h. ev. egyház Deb-reczen 40—40 koronát juttattak a siket-némákat gyámolító egyesület pénztárosához. Az adakozó hölgyeknek és uraknak, vala-mint az egyesületeknek az egyesület nevé-ben mond köszönetet: Füleky Pál, pénztá-rós.

Öngyilkosság a temetőben.

Ma delben a Kossuth-utczai temetőben egy 25—30 év körüli napszámos embert nadrágszíjjára és zsebkenőjére felakasztva találtak. Személyazonosságát megállapí-tása végett a teljesen kihűlt hullát kiszállítot-tak a közkörház hullaházába, a rendőrség pe-dig megindította a vizsgálatot, kiderítendő, hogy mi vezette a szegény embert az öngyilkos-ságra. Ugyisint olyan irányban is nyo-moz, hogy vajjon nem-e valamely bünteny áldozata, miután nagyon alacsonyán, majd-nem a fa tövében találtak felakasztva.

A kisasszony regénye.

Egy uri kisasszony szokatlan kaland-járól beszélnek most Szegeden. A fiatal, szép leányka utóbbi időben sűrűn ismerke-velt az utczai lovagokkal, akik állandó ki-sérőjeül szegődtek. Édes anyja természeté-sen nem jó szemmel nézte a dolgot, s erélyes fellépésével véget vetett a regény első fejezetének. A kisasszonyka önérteté-ben mélyen sértve egy kézimunka üzletbe állt himzönőnek, s titokban dolgoztatott, hogy keresményéből kielégíthesse pávas-kodó passzióit. A szülőkeek feltűnt, hogy napestig távol van a háztól, de kérdezős-ködésükre azt a magyarázatot nyerték, hogy a leányka valami örvendetes meglepetést készít számukra. A meglepetés el is kö-vetkezett, de nem valami örvendetes for-mában. Egy szép napon ismét elmaradt a kisasszony s csak más nap reggel tört haza igen dult arczezal. Hamar kide-rült, hogy a kis bakfis mulatós fiatal em-berek társaságában korhelykedet hajnalig, s a szülők kénytelenek voltak jelentést tenni a rendőrségnek az esetről. — A rendőrök késő este bukkantak rá a megtévedt leányra, aki lazadva tiltakozott, hogy szülőihez visszavigyék. A rendőrök azonban, ezek a kiméletlen, rideg legények karonfogták és hazavezették a daczos ka-landos kisasszonykát, aki most kétségbeesve várja a regény további fejleményeit.

Igyunk

Avasujfalusi Oroszlán természetes égvényes savanya gyógyvizet, üvegenként 12 fill. Kap-ható kizárólag a Schwarz-féle dohánytözs-dében. Piacz u. 29.

Popper Dávidné

okleveles szülésznő lakása Debreczen, Hatvan utca 31 sz. az udvarban.

Dr. Boldisár Kálmán

Rákóczirol és a kurucokról írott könyve lapunk kiadóhivatalában 30 fillérért kapható. Kapható lapunk összes kihordóinál, a tözs-dékben és könyvkereskedésekben.

**Táviratok.
A képviselőház ülése.**

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, nov. 11.

A képviselőház mai ülésében az indennitás körül forgott a vita.

Polónyi Géza kijelenti, hogy meg-kellene adni az indennitást, hadd itél-jen a nemzet s **adjon kifejezést véle-ményének a választásokon.** (Zajos el-entmondás a néppárton) a szabad el-enzék köreiben és a Kossuth párt egy részén.

Olay: En a magam részéről meg-adom!

Barabás Béla: Dehogy adjuk meg!

Polónyi Géza: Tamadja Hock Jánost.

Hock János (közbekiált) En nem vagyok eladó.

Polónyi Géza: Hogy érti ezt?

Talan én eladó vagyok?

Hock János: Vegye úgy, ahogy akarja.

Polónyi Géza: Sajnálom, hogy épen **Hock János** tamad, **holott test-vérek vagyunk mindketten mint kilé-lépett szabadkőművesek** (Mozgás) **eli-télem Tisza István programját mi-után a közös hadseregnek és közös czimernek elvi ellensége vagyok és erre vonatkozó sérelmeinket ez a program nem orvosolja.**

Hock János személyes kérdésben felel Polónyinak, megnyugtatólag.

Tisza István kijelenti, hogy az utolsó felszólalásában a jelvények és czimer kérdés kapcsán felmerült félre-értéseket akarja eloszlatni.

A kormány a jelvények és czi-merkérdés együttes megoldását keresi. Kijelenti, hogy a 67. törvények sze-rint **egységes hadsereg . . .** (viharos ellentmondás az ellenzéki oldalokról (mialatt Tisza belenez a törvény-könyvbe) . . . **bocsánat nyelvbottlás, lapsus egész hadsereget akartam mondani** (Gunyos közbekiáltások) . . . **Tehát csak nyelvbottlás volt épen úgy mint a tegnapi, közös cimzere vonat-kozó megjegyzésem: Nem úgy értat-tem, hogy összekombinált cimzer illet meg bennünket, hanem együttes cimzer.** Viharos zaj tamad erre.

— Hát a jelvények hol marad-tak? hangzik itt is, ott is.

Tisza István: Azt a cimzermérdés-sel együttesen akarjuk megoldani.

Polónyi: Széll Kálmán együttes embert igért.

Tisza: Az mindegy (Viharos el-lenmondás.)

Ezután elnök szünetet rendelt el.

Kossuth Lajos Tódor Budapestén.

Kossuth Lajos nagy hazánkfiának Lajos Tódor fia, Kossuth Ferencz test-vére Budapestre érkezett a hol egy hétig fog időzni.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Nov. 11. szerda: Herbelin papa, bohózat C. bérlet.

Nov. 12. csütörtök: Herbelin papa, bohózat. A bérlet.

Nov. 13. péntek: Bob herceg, daljáték B. bérlet.

Nov. 14. szombat: Othello szomorú játék C. bérlet.

Nov. 15. vasárnap délután: Mongodin ur felesége, bohózat, este Tavasz, daljáték. Először.

Herbelin papa. A statáriális rendelet folytán tegnap este már 7 órakor kezdtek az előadást. Igaz a kezdetén nagyon kevesen voltak, sehogysem akar belenyugodni a közönség a 7 órai kezdetbe és sokan 7 óra után, akkor jöttek, mikor az előadás már javában folyt. Nem volt telt ház, úgy látszik a debreczeniek arra számítottak, most már itt lesznek a püspökladányiak, fentartották a helyeket az ő számukra, de bizony még lámpással sem lehetett egyet sem találni. Természetes az előadást zavarta a késő jövők menése, de ettől eltekintve ezután már gyorsabb tempóban, zökkenések nélkül ment az előadás, melynek sikerében Hahnel, Krémer, Csige, Iványi, Szilágyi, Pataki és Sebestyén osztozkodtak. Az előadás, a darab valóban pompás, a legmagasabb igényeknek is megfelelő rendezése Makó igazgató érdeme.

L. I.

IRODALOM.

Hasonlóság.

Az utca sarkán kolduló vak asszony
Melléte egy gyerek vidáman
Bujósdit játszik a járó-kelelkekkel,
Más játszótárs híjában.

A szoknyarészben el-eldugja arcát.
S aztán ki-kibajlik nevetve.
— Ügyet se vetnek szegény ördögökre
Ez ember-rengetegbe.

Engem sem a nyomoruságok ejt meg . . .
A jó Isten munkája az tán,
Hogy én úgy fölmelegszem a gyerekek
Vidám, maszatos arcán.

Szeretném összeesőkolgatni százszor,
Valami búbáj haj-e, vagy mi? . . .
S nem is szegyenlem a koldus-gyerekek
Arcát megsimogatni.

S rá visszanézek hosszan, szeretettel,
Mit bánom én, hogy kikacagnak:
— Éppen olyan kerek, pufók a képe,
Mint az én kis fiannak!

Szabolcska Mihály.

A „Vasárnapi Ujság” november 8-iki száma 22 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Gróf Tisza István miniszterelnök” (arczképpel). — „Tisza István mint ifjú.” — „Az új kormány” (7 arczképpel). — „Borongás” Költemény. Lévy Józseftől. — Regénytár: „Arany füst.” Regény. Irta ifj. Korányi Frigyes (Goró Lajos eredeti

illusztrációival.) — „A tudós családja.” Spanyol regény (képekkel). — „A czimborák.” Elbeszélés. Irta Gorkij Maxim, az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső. — „A francia demokráciáról.” Szigetvári Ivántól. — „Fadrusz János szülőháza” (képpel). — „Vadoay Károly síremléke” (képpel). — „Jótekonyság” (képpel Dankó József szoborműve után.) — „Az angol és orosz hadi tengerészet fejlesztése.” — „Mommsen Tivadar” (arczképpel). — „A bemutatkozás.” Országgyűlési karczolat (képpel). — „A szatmari békekötés emléktáblája.” (képpel). — „Krivaeszy József” (arczképpel). — „Tormay és Nyiry” (képpel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetemek, Sakkjáték, Keptalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Politikai Ujdonságok”-kal és „Világkronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem u. 4 sz. Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fil.

Menetrendváltás a debreczeni-tisza-löki és debreczen-füzesabonyi vonalokon.

A debreczen—tisza-löki és a debreczen—füzesabonyi vonalokon ez évi november hónap 15-től kezdve az alábbi menetrend módosítások lépnek életbe. A debreczen-tisza-löki vonalon. A Tisza-Lökről jelenleg reggel 4 óra 53 perczkor Debreczenbe és Debreczenből délután 4 óra 36 perczkor Tisza-Lökre induló, valamint a Búd-Szent-Mihályról reggel 4 óra 14 perczkor Tisza-Lökre és a Tisza-Lökről este 7 óra 41 perczkor Búd-Szent-Mihályra induló motorkocsi menetek. Menetrendjüknek némi módosítása mellett I. II. és III. osztályu kocsikat továbbító gőzmozdonyu személyvonatokká alakítottak át. — A Hajdunánásról jelenleg reggel 6 óra 8 perczkor Debreczenbe induló motorkocsi menet megszüntették és e helyett Hajdu Nánásról este 8 óra 27 perczkor egy új motorkocsimenetet indítanak Debreczenbe, ahol Budapest felé az éjjeli személyvonathoz közvetít csatlakozást. E vonal többi motorkocsi meneteinek menetrendje csak lényegtelenül változik. A változások az állomásokon kifüggesztett hirdetményből vehetők ki. A debreczen—füzesabonyi vonalon. A Debreczenből jelenleg dél után 4 óra 21 perczkor Tiszafüredre induló vegyes vonat 15 perczcel korábban, vagyis 4 óra 6 perczkor indul Debreczenből a Füzesabonyból Debreczenbe jelenleg délután 5 óra 51 perczkor érkező vonat pedig 6 perczcel korábban, vagyis délután 5 óra 45 perczkor érkezik Debreczenbe.

A bősörményi ember a képviselőházban.

Benedek János dr. országgyűlési képviselő éppen újságokat olvasott a napokban egy kávéház fülkéjében, mikor megzörgetik

rá az ablakot. Bősörményi ismerőse állt kívül az élete párjával (hires szép asszonynyal).

Benedek, aki tudvalevőleg szerfölött szívesen barátkozik a választóival, örömmel üdvözölte a budapestező bősörményieket, sőt hamarosan gondoskodott a szórakozásokról is.

— Megnézzük az új országházát. — Jó lesz?

— Abbiz nagyon jó. Ugyis sokat halottam róla.

Mentek. A képviselőház portása megemeltette hatalmas botját és óriásit szalutált.

A polgártárs felesége illedelmesen rebegte felé, hogy:

— Kezit csókolom!

A folyosón egy hatalmas kép kötötte le a figyelmüket.

— Többet ér, mint az egész Józsa! vélte az atyafi.

Közül pedig az álmélkodó asszony, akit valósággal elbűvölt a rengeteg fény és aranyozás, minduntalan mondogatta az arra haladó ezüstgombos, ezifra ruhájú urak felé, hogy:

— Kezit csókolom!

A lift némi remületet okozott ugyan, de hamar megszokták, sőt fel is dicsérték. Lefelé jövet azonban összeakadtak Gabányi Miklóssal, aki szívesen ismerkedett, legfőképp a szép asszonynyal.

— Már most hogy menjünk? tanakodtak. A liftbe csak hárman férnek egyszerre.

— Menjen Gabányi képviselő ur a feleségével, mi azután, próbálgatta Benedek Jancsi!

A polgártárs megvakarta a fejebuját. — Mán én úgy gondolom leginkább, hogy a Benedek nagyságos urat ismerem, amazt a nagyságos urat nem. Csak magára jobban rá merem bízni az asszonyt! Gabányi aztán annyira feltűztele lefelé jövet a három helyes lift miatt a békés magyart, hogy az már dühösen kiabálta:

— Harminez millióba került ez a ház, oszt csak ekkora szűk helyeket mérnek benne! Gyalázat! Panama! Hárszabálysértés! Hamburg! Revizió! Alkotmányválság! Fuzió! Ex-lex! Autonomia!

Egészen összekavarodtak elméjében a fogalmak, alig akart lecsendesülni. Az pedig odasugta azalatt Benedeknek:

— Nagyságos ur kérem, olyan szíves volt ez a szépruhás, nagybotos nagyságos ur itt a kapuban, hogy beengedett minket, — nem kellene neki küldeni egy pár kakast hazulról?

HRABÉCZY ANTAL

fehérnemű gőzmosó és vasaló intézete

MEGNYILT a Széchenyi-utca 42-ik sz. a.

A póruljárt dászkál.

Irta: **Smllovits Mihály.**

Egy oláhoktól lakott helységben a dászkál (tanító) és a pápa közt a következő párbeszéd folyt:

— Domnu parintya, (főtisztelendő ur) mit jelent az az Emke, Eke, Fmke?

— Jaj, fiam ezekről vétek beszélni is, ezek a mi esküdt ellenségeink, titkos szövetségek ezek a mi szent nyelvünk ellen.

— Nem értek bár mindent abból a csunya, barbár nyelvből, utálok is, mint a bűnömöt, de a präperárádiában akaratom ellenére kénytelen voltam egy keveset megtanulni s így megértettem, hogy említett egyletek több esetben pénzt adtak oláh tanítóknak; hogy miért, már nem értettem. Szeretnék én is egy kis pénzhez jutni. Utálok a nyelvüket, de a magyar aranyoknak nagyon szép csengése van, én pedig úgy hallottam, hogy azok a tanítók mind aranyokat kaptak.

— Hja fiam, a mi megrontásunkra nem csak említett egyletek működnek, vannak még ezeken kívül a Jókai, Széchényi és Isten tudja még miféle egyletek, melyek mind a mi megrontásunkra keletkeztek; de tudod mi célból? és kinek adják az aranyokat? azoknak, kik a gyűlölt magyar nyelvet tanítják. Ebben pedig nincs a domnyező (Isten) áldása, ez Judaspénz.

— Én is gyűlölöm azt a nemzetet és nyelvet. Te jól tudod, hogy testestől lelkestől dákóromán vagyok, de feleségemnek is rongyos már a katrinczája, a prunkuknak (gyermek) a fizetéséből még bocskorra sem telik, neked pedig annyi eszed van, hogy száz falunak is elég volna, gondold ki hát valamit, hogyan lehetne egy kis magyar pénzhez jutni, anélkül, hogy szent nyelvünk ellen vétkeznénk.

— (Nemi gondolkodás után) Elmondok neked egy esetet, mely velem történt: Egyik hivem, egy gazdag paraszt, egyszer beállit hozzám azon kéréssel, hogy tanítsam meg a „Tatanoszt“-ot, (Miatyánk) felajánlolt érte két kecskét. Megörültem az ajánlatnak és ögtön hozzáfogtam a tanításhoz. Elmondtam neki százszor, ötszázszor, ezer szer, az én hivemre semmikeppen nem ragadt rá. Nem szerettem volna a kecskéket elszalasztani, szerencsémre egy eszmém tamadt. Azt kérdeztem, hany tinója van? Kétszáz, volt a felelet. Tudod-e a nevüket? Az én oláhom elsorolta mind a kétszáznak a nevét: Szura, Balája stb. Tudod mit? mondám, matól fogva más nevük lesz, a „Tatanoszt“ szavai szerint en annyi tinónak adtam új neveket, a hany szóból a Tatanoszt aill. Igaz ugyan, profanizálás volt de a cél szentesíti az eszközt, aztán meg két kecske! Háromszor vettem magamon krucsát (keresztet) és mután ötször elmondtam az új neveket, az én parasztom hibánélkül elmondta a „Tatanoszt“-ot. No, mondam, háromszor naponta mond el a tinóid neveit, ez a „Tatanoszt“. És . . . megkaptam a két kecskét.

Próbáld te is, dászkál, hát, ha ilyképpen neked is sikerül tanítványaidat a magyar királyok neveire megtanítani. Lesz aztan pénz elég, anélkül, hogy azt a gyűlölt nyelvet kellene tanítanod. Legcélszerűbben pedig úgy sikerülhet legbiztosabban, ha a gyermekeket úgy, a hogy sorban ünnek, mindegyiket valamelyik király után kereszteléd. Egy hónap mulva a tanfelügyelő erre fog járni, mi elmondatjuk sorban a királyos neveit, ő az együgyű eszével azt fogja hinni, hogy az egész osztály tudja mind a kirá-

lyokat és lesz nem csak pénz, hanem dicséret is elég; mi pedig a markunkha nevetünk.

A tanító megörült a nagyszerű és okos tanácsnak és még aznap hozzá fogott a dresszurához. Elővette az első padban első helyen ülő tanuló, vastag bottal a kezében ráivalgott: Te Juon, matól fogva nem vagy Juon, hanem Attila, a szomszédjára, te Ilie, Árpád leszel, neked Nuku Taksony a neved és így sorba minden fiúnak más királynak a nevét adta. Senki el ne felejtse új nevét, mert evvel a bottal töröm össze csontotokat. Ma nem tanulunk egyebet, ismételje mindegyik a nevét.

A gyermekek otthon elmondják új neveket: A Mitru most Szent László, a Pável Mátyás stb.

Lett erre ribillió, még pedig nagy. Egyszerre csak száz szüle vasvillával, doronggal felfegyverkezve, szitokkal, ordítással ostromolni kezdi a tanító lakását, hogy őt pereputtyostul szétdarabolja, a megfertőző iskolát is földig lerombolja. A nagy lármára kiszalad a pápa tudakozódni az ingerültség felől. Jaj domnu parintye, a tanító megörült, megszallta a Márczszáre, (boszorkány) gyermekeinkből magyarokat akar csinálni. Hogy, hogyan? kérdi a pápa. Az emberek elmondják a tényállást: hogy a dászkár azzal kezdte a magyarosítást, hogy már magyar neveket adott a prunkóknak, a többi már magától jön. A pápa erre nevetve rájuk mordult, hogy tüstént nézzenek dolguk után, bizzák csak a dolgot a dászkálra, van annak annyi esze, hogy még másnak is adhat belőle; várjanak egy néhány hétig, majd ő is nevetnek rajta, végén csattan az ostor.

(Vége köv.)

Az adatok hatalma.

Minden állításnál hatalmasabban bizonyítanak a tényleges adatok. Elnyomják a felkapott híreszteléseket és megerősítik azokat a meséket, melyek éppen csak azért tűntek fel olyanoknak, mert igaz voltuk adatok nem bizonyították.

Mesének tartották sokan azt is, hogy az osztálysorsjáték hatszáz ezer koronás nagy főnyereménye a nagy közönség köze jut. Talán már nem is voltak vermes reménységűek, míg ellenben számosával vannak azok a pesszimisták, akik azt szokták mondani, hogy hatszáz ezer korona egyáltalán nincsen is a világon. Hát ez lehet szomorú élcz, hasonló ahhoz, mely szerint egy millió legalább is tizezer korona, de bizonyos, hogy az osztálysorsjáték nagy főnyereménye körül egész legendákör képződött.

Most ezekbe a legendákba beievilágit néhány érdekes adat. Érdekesekek főleg azért, mert a legutóbbi nagy főnyereményt, hogy úgy mondjuk decentralizáltan mutatják be. Még pedig a szélrózsa minden irányra fele. Azt hisszük, hogy az olvasó tudja, hogy arról a hatszáz ezer koronáról van szó, a melyet az osztálysorsjátékban utolsó főnyereményül sorsolnak ki. Nem egy kézbe jutott ezen óriási főnyeremény, hanem több részre, nyolczad sorsjegyekre osztott. Ezen szerencsés sorsjegyeket egyes részeit innen is, onnan is, még a külföldről is prezentáltak.

Egy es ugyanannak a sorsjegynek egy-egy nyolczada Nyirbatorra és — Délnémet országba jutott el. Vajjon nem érdeklődnek-e egymás iránt ezek a nyertesek? Hiszen ebben az érdeklődésben valamiféle pszichologiai momentum volna. Ha az egyik nyertes egy szegény pinczér, a ki hatvan ezer koronának gazdája lett, kikutatja tar-

sait, az ő „jutalékafiságát“, azt láthatta, hogy nem valami jómódu emberek.

Az egyik tisztantuli ember, Endrédy József nyirvasvári körjegyző, a másik a Dunántul hivatalnokoskodik: Ferencz András Német-Ujváron pénzügyőri fővigyázó. A körjegyzőnek százhuszezer korona jutott a nyeresémből, a pénzügyőrnök csak hatvanezer korona. És ugyanekkora vagyonra teit szert a maganyolczadsorsjeggyével Spitzer Samu rakárnok, a ki a Kőbányai uton a salgó-tarjani szénraktárt kezeli, s a ki ezt a dolgot ezutan sem akarja abbahagyni.

Kőbánya lakója az ötödik nyertes is. Szvacsina Antal korcsmáros, a ki a Maglódi-uton méri a jófajta bort, s a ki a hatvanezer korona még annyira sem kábitott el, hogy magát ezutan ne korcsmárosnak, hanem vendéglősnek hívassa. Megmaradt egyszerű korcsmárosnak, csak talán a korcsmája cégére kiírta, hogy bormérés a „Nyolczad sorsjeggyhez“. Az őt magyarnak két külföldi társa van, egy-egy nyolczad sorsjeggy révén. Jól tette a szerencse, hogy őt magyar mellett csak két idegenhez köszöntött be nagy adományával.

Tehát csak 120 ezer korona vándorolt külföldre, míg az óriási főnyeremény nagyobb 360 ezer koronás része itthon maradt és hazánkban emelte az amugy is kevés jómóduak számát.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

Nov. 11.

Készaru : változatlan.

Buza áprilisra	7.75	7.76
Rozs	6.68	6.62
Zab	5.51	5.59
Tengeri májusra	5.28	5.29

SZINLAP.

Ma, szerdan bérlét 36-ik szám „C“

Herbelin papa.

Bohózat.

Kezdeté 7 órakor.

Holnap, csütörtökön, bérlét 37-ik szám „A“

ugyanaz.

**BRÁZAY FÉLE
SŐSBORSZESZ**

NAGY ÜVEC
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Csuz, köszvény (rheuma)

szaggatás, derék- és hátfájás, valamint mindennemű izületi bajok ellen legbiztosabb szer a törvényesen védett

HALÁPI-féle

RESTAURATOR

mely már rövid használat után a fájdalmat nemcsak enyhíti, de sikeresen gyógyítja. Számos orvostanár által kipróbálva és ajánlva.

Egy tubus ára 1 kor. 60 fill.

Egyedüli raktár:

„APOSTOL” gyógyszerár Budapest, VIII. József-körút 64.

Debreczenben kapható a Mihálovits-féle gyógyszerárban. Éveken át szenvedtem rhumatikus bántalmakban. Semmiféle gyógyszer, sem fürdő nem használt. Az ön Restaurator kenőcsének köszönhetem egyedül gyógyulásomat. Fogadja ezért halás köszönetemet és abbeli ígéretet, hogy mindenkinél, ki hasonló betegségben szenved, a legmelegebben fogom ajánlani.

Budapest, 1903. szept. 10.

MUNKÁCSI JÓZSEF
Hernád-u. 30.

Használat előtt

Használat után

Uj tűzifa raktár.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a gyermekmenház mellett, a lóvasút telepén

uj tűzifa raktárt

rendeztem be, ahol állandóan a legjobb minőségű tűzifát árusítom.

A pontos övezésért felelősséget vállalok.

Ugyanott vágott tűzifa is minden időben jutányosan kapható.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, tisztelettel

Özv. Pollák Edéné.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
Debreczen, kistemplom bazár.

Ujjonnan átalakított divatáruház.

„Menyasszonyi KELENGYE.”

Vászon, Készféhernemű.

„Külön szőnyeg osztály.”

Ágy- és Asztalterítők. Függönyök. Butorszövetek. Cocus lábtörölők, Flaneltakarók, Lópokrócok.

Linoleum.

Olcso, szabott árak!

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Egy jó csésze tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China. India és Ceylon ól Valódi csak eredeti csomagban, Raktárak a felragaszokon láthatók.

Főraktár Debreczenben Kontsek Gézánál.

Ujdonságok

Kardos László

üzletében,

Kossuth-utca 9. szám.

Szőnyegek minden faja
Pokróczok » »
Butorszövetek nagy választékban
Linoleumok minden faja
Szövetfüggönyök minden faja
Csipkefüggönyök » »
Ágyterítők » »
Asztalterítők » »
Flaneltakarók és utazópokrócok minden faja
Bőrvásznak és padlóparketek minden faja.

1335—1903 vksz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 2532/8—1903. sz. végzése folytán közhirrét tétetik, miszerint a Polgári takarékos és segélyszövetkezet részére Nagy Sándor és neje Fazekas Sára és Nagy Mária debreczeni lakosoktól 550 korona tőke, ennek 1901 év novemb. hó 13-tól számítandó 6% kamatai és eddig összesen 130 k. 64 fl. perköltség erejéig 1902. évi szept. 20-án bíróilag lefoglalt és 798 koronára becsült házibutorok, ágyneműek, varrógép és egyéb ingóságok 1903 évi november hó 19-én d. e. 10 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán Rákóczi-u. 50 sz. a., ugyancsak a Polgári takarékos és segélyszövetkezet 300 kor. tőke ennek 1901 okt. 23-tól folyó 6% kamatai és 94 k. 50 fl. perköltség kielégítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1903. okt. hó 31-én.

Török Féter bir. kiküldött.

235—1903 vhsz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó közhirrét teszi, hogy a debreczeni kir. jbiróságnak 1093 évi Sp. 270—3. sz. végzése következtében dr. Nyiri Ernő ügyvéd által képviselt Prelovsky András javára Buray János ellen 72 k. s járuléka erejéig 1903 évi június hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1010 koronára becsült következő ingóságok u. m. butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a derecskei kir. jbiróság 1903 évi V. 102—4 sz. végzése folytán 72 kor. tőkekövetelés erejéig Derecskén alperes lakásán 1903. évi november hó 21. napjának d. u. 2 órája határidőül kitzetetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, az árverés ezek javára is elrendeltetik.

Derecskén, 1903 nov. 10 én.

Sipos Gergely kir. b. v. hajtó.

A világhírűvé vált gyémánt fekete

Bramer posztó kizárólag Boros Testvérek nőidivat áruházában kaphatók. Divatos ujdonságok megérkeztek. Olcsó árak. (2)

Czimbalom tanítást

előnyös árban elfogad saját lakásán is Farkas János végzett czimbalom tanító Arany János u. 22. sz.

Czimzéseket, német, magyar fordítást és más

hasonló otthon elvégezhető írásbeli munkálatokat teljesít egy, e téren szakavatott egyén. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalába kéretnek, „German Hongrie” czimen.

362.

Az István gőzmalom társulat

ÖRLEMÉNYEINEK

ÁRJEGYZÉKE

Az 1887. ápr. 18-án Bpstenen tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben kötelezettség nélkül.

E sz s	Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt	100 kilogramm zsákosból	
		K.	f.
A	Asztali dara nagyszemű	28	—
B	„ aprószemű	27	20
0	Királyliszt	27	20
1	Lángliszt kivonat	26	40
2	Elsőrendű zsemlyeliszt	25	60
3	Zsemlyeliszt	24	60
4	Elsőrendű kenyérliszt	23	60
5	Közép kenyérliszt	22	60
6	Kenyérliszt	22	—
7	Barna kenyérliszt	20	20
7 1/2	„ „ III.	17	80
8a)	„ „	14	80
8	Takarmányliszt	12	80
11	Finom korpa zsákkal	8	20
12	Durva korpa	8	20
	Csirke buza zsák nélkül	7	—
	A zsákok súlytartalma, teljsulyt tisztasulynak véve, A B. 0—6 számig 85 kiló. 7. 7 és fél 8. a) és 8 sz. 70 „ 11. 12. 50 „		

Debreczen, 1903. nov. 11.